

Den 17. oktober 2022
MIM 117-22

REVIDERET GRUNNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid til funktionel overfladebehandling af sanitære produkter i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokumenter foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af stoffet chromtrioxid til overfladebehandling af sanitære produkter i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitésag). Forslagene giver tilladelse til fortsat anvendelse til virksomhederne Oras Oy, Oras Olesno og Viega GmbH fra Finland, Polen og Tyskland, henholdsvis. Tilladelserne gives efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, til fortsat at anvende stoffet indtil udgangen af 2031. Forslagene har været drøftet på møder i REACH-komiteén d. 27. april og d. 21. juni, og forventes drøftet igen d. 27. oktober med afstemning på mødet. Forslaget forventes ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I de konkrete sager drejer det sig om en specifik anvendelse af stoffet, hvor der ikke findes alternativer. De anvendte risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold er tilstrækkelige til at sikre den generelle befolkning via miljøet. Endvidere vurderes beskyttelsesforanstaltninger og anvendelsesforhold at leve op til de danske arbejdsmiljøkrav, omend de ansattes risiko estimeres som høj i visse arbejdssituationer. Endelig er der i Kommissionens forslag stillet krav om måleprogrammer for udledningen til miljøet og for arbejdstagere for alle ansøgninger. Kommissionen har på de tidligere møder afsøgt, om det er muligt at skaffe opbakning til at reducere godkendelsesperioderne for ansøgningerne, men der har ikke vist sig et flertal. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslagene, idet der lægges stor vægt på reduktion af godkendelsesperioden til udgangen af 2028.

Regeringen lægger desuden vægt på vedtagelse af skærpede krav til arbejdstageres brug af åndedrætsværn for visse arbejdsprocesser med høj eksponering, så længe der ikke foreligger måledata, som dokumenterer en eksponering, som ligger væsentligt under den danske grænseværdi for chrom(VI)-forbindelser.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af chromtrioxid til overfladebehandling af sanitære produkter.

Forslagene er fremlagt i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH). Forslagene har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8.

Forslagene behandles i en undersøgelsesprocedure i REACH-komiteen. Afgiver komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslagene har været drøftet møder i REACH-komiteen d. 27. april og d. 21. juni 2022, og forventes drøftet igen på d. 27. oktober med afstemning på mødet.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter ved optagelsen af stoffet på kandidatlisten, hvor en del virksomheder begynder arbejdet med at skifte til egnede alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV indeholder de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (det vil sige den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stoffet kan anvendes sikkert, og at der ikke findes egnede alternativer. I de tilfælde, hvor behandling af sagen er påbegyndt efter solnedgangsdatoen, gives godkendelsen fra vedtagelsesdatoen, jf. REACH Afsnit VII.

Forslagene til gennemførelsesretsakter vedrører forvaltningsafgørelser, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomhederne Oras Oy, Oras Olesno og Viega GmbH fra Finland, Polen, og Tyskland, henholdsvis, om fortsat anvendelse af op til 18 tons om året af chromtrioxid:

1. Til anvendelse til forkromning af produkter med sanitære anvendelser (Oras Oy og Oras Olesno (15 tons), Viega (3 tons)).

Oras Oy, Oras Olesno, og Viega GmbH fremsendte i perioden d. 18.-20. februar 2020 ansøgninger om godkendelse af chromtrioxid til ovennævnte anvendelse. Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som d. 9. og 15. juni 2021 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stoffet er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningerne, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet under forudsætning af overholdelse af disse. RAC anbefalede desuden, at arbejdstageres eksponering i godkendelsesperioden dokumenteres i måleprogrammer for at sikre, at der ikke er grundlag for at begrænse risikoen for arbejdstagere yderligere.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgerne. SEAC finder ansøgernes substitutionsplaner troværdige. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgerne har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelserne af stoffet. SEAC har anbefalet at fristen for fornyet vurdering sættes til udgangen af 2031.

Kommissionen har på tidligere møder afsøgt muligheden for at finde opbakning til at fastlægge en ensartet maksimal godkendelsesperiode for ansøgninger til forkromning af samme type produkter. Der har ikke vist sig et flertal bag Kommissionens overvejelser.

Kommissionen anbefaler på ovenstående baggrund, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering ved udgangen af 2031 under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgerne har beskrevet. Derudover er det en forudsætning, at ansøgerne gennemfører måleprogrammer for arbejdstagernes udsættelse og for udledningen til miljøet.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakter under REACH-forordningen har direkte retsvirkning i Danmark og skal ikke implementeres i dansk ret.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagene har ingen statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslagene skønnes ikke at medføre væsentlige erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser. En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Høring

Et notat om forslagene har tidligere været i skriftlig høring i EU-Miljøspecialudvalget, hvor der er kom høringssvar fra Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), der støttede regeringens holdning på baggrund af de skærpede krav om at beskytte de ansatte, men i øvrigt mente, at fristen for fornyet godkendelse bør forkortes til 5 år. Det blev hertil bemærket, at fristen for fornyet vurdering ('godkendelsesperioden') især fastsættes under hensyntagen til ansøgernes konkrete muligheder for at anvende alternative stoffer eller teknologier, men at der også tages hensyn til risici og socioøkonomiske forhold. Kemikalie Agenturets Socioøkonomiske Komité vurderede i den aktuelle sag, at der ikke på det tidspunkt fandtes alternative stoffer eller teknologier, som var teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgerne, og at ansøgerne ikke ville have mulighed for at substituere til en alternativ teknologi inden for en kortere årrække.

Grundet Kommissionens nye forslag til ændring af godkendelsesperioderne, har forslaget været i ny høringsrunde i EU-Miljøspecialudvalget. Der er indkommet bemærkning fra 3F, der støtter regeringens reviderede indstilling.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et flertal af medlemsstater, som vil støtte forslagene.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslagene til gennemførelsesretsakt tager udgangspunkt i, at ansøgerne skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Regeringen finder, at de anvendte risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold for arbejdstagere er svarende til de danske arbejdsmiljøkrav. Det vurderes dog, at der kan være behov for skærpede krav til arbejdstagers brug af åndedrætsværn i visse arbejdssituationer, hvor ansøger ved brug af forsigtige skøn har estimeret, at ansattes eksponering ligger tæt på den danske grænseværdi for chrom(VI)-forbindelser.

Regeringen finder endvidere, at der ikke findes egnede alternativer til de specifikke anvendelser, men at ansøgerne bør intensivere deres substitutionsindsats på baggrund af fremskridtene med udviklingen af alternative teknologier. Kommissionens egen analyse peger på, at det for de mest ambitiøse virksomheder vil være muligt at substituere ved udgangen af 2028. Godkendelsesperioderne for ansøgninger til sanitære anvendelser bør derfor reduceres til udgangen af 2028 for at bibeholde en fair konkurrence på det indre marked og fremme substitution.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslagene, idet der lægges stor vægt på, at godkendelsesperioden reduceres til udgangen af 2028.

Regeringen lægger desuden vægt på, at der indføres skærpede krav til arbejdstagers brug af åndedrætsværn i visse arbejdsprocesser med høj eksponering, så længe der ikke foreligger måledata, som dokumenterer en eksponering som ligger væsentligt under den danske grænseværdi for chrom(VI)-forbindelser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.